

EU I CRNA GORA

#WesternBalkans
#EUEnlargement

Oktober 2024.

Crna Gora je **država kandidatkinja** za članstvo u EU od 2010.

DECEMBAR 2008	MAJ 2010	DECEMBAR 2010	JUN 2012	DECEMBAR 2013	JUN 2020	JUN 2024
Aplikacija za članstvo u EU	Stupa na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju	Savjet EU dodjeljuje kandidatski status	Savjet EU odlučuje da otvori pristupne pregovore	Poglavlja 23 i 24 („vladavina prava“) otvorena za pregovore	Otvorena sva 33 poglavlja, tri privremeno i zatvorena	Šesnaesti sastanak Konferencije o pristupanju s Crnom Gorom na ministarskom nivou

Plan rasta za Zapadni Balkan

EU je 2023. najavila istorijski značajan **Plan rasta** kako bi ubrzala društveno-ekonomski razvoj i integraciju partnera sa Zapadnog Balkana u EU.

“Plan ima za cilj jačanje **društveno-ekonomske** konvergencije kroz poboljšanu ekonomsku integraciju s jedinstvenim tržištem EU, regionalnu integraciju unutar **Zajedničkog regionalnog tržišta**, te ubrzavanje ključnih reformi.”

U okviru ovog Plana rasta, Crna Gora je bila pozvana da pripremi **Reformsku agendu** s fokusom na reforme koje omogućavaju **otključavanje nacionalnog i regionalnog potencijala za rast**, a odnose se na osnovne principe procesa proširenja, uključujući **vladavinu prava, demokratiju, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda**.

Instrument za reforme i rast za Zapadni Balkan, vrijedan 6 milijardi eura, podržaće sprovođenje Plana rasta. Evropska komisija je odobrila Reformsku agendu Crne Gore u oktobru 2024. Crnoj Gori će biti dostupno **383,5 miliona eura u nepovratnim grantovima i povoljnim kreditima kada** ispuni uslove na koje se obavezala u svojoj Reformskoj agendi.

**Evropska unija
je Crnoj Gori**

✓ najveći
trgovinski
partner

✓ najveći
investitor

✓ najveći pružalac
finansijske podrške

Aktuelna podrška EU Crnoj Gori

EU je najveći pružalac finansijske pomoći Crnoj Gori. Nudi različite programe i instrumente za podršku razvoju Crne Gore i njenom usklađivanju s pravnom tekovinom i standardima EU.

Instrument pretpristupne podrške (IPA)

U periodu od **2021. do 2024.**, EU je Crnoj Gori dodijelila preko **135 miliona eura** bilateralne finansijske i tehničke podrške. Podrška se daje u vidu **nepovratnih grantova**, uključujući:

- **7 miliona eura** za pomoć Crnoj Gori u napredovanju ka članstvu u EU u ključnim oblastima reforme **pravosuđa, temeljnih prava i borbe protiv organizovanog kriminala**.
- **14 miliona eura** budžetske podrške u 2022, za unapređenje kvaliteta života građana i ekonomski rast kroz stvaranje funkcionalne, **digitalne i pristupačne javne uprave**.
- **Paket energetske podrške od 30 miliona eura** u 2023, koji pomaže Crnoj Gori u smanjenju socio-ekonomskog uticaja rasta cijena energije, posebno na mala i srednja preduzeća i domaćinstva, kao i u jačanju kapaciteta Vlade za postizanje energetske sigurnosti i prelazak na zelenu energiju.

Ekonomski i investicioni plan (EIP)

EIP EU za Zapadni Balkan prepoznaje 10 ključnih investicija u oblasti održivog transporta, čiste energije, zaštite životne sredine i klime, digitalne budućnosti, ljudskog kapitala i privatnog sektora, podrške zelenoj i digitalnoj tranziciji i približavanja regiona **jedinstvenom tržištu EU**.

EU je, od 2020, za projekte u **Crnoj Gori** mobilisala **1,3 milijarde evra investicija zahvaljujući grantovima EU od preko 394 miliona eura**. Sredstva se prikupljaju kroz instrumente kao što je Zapadnobalkanski investicioni okvir (WBIF). Ovo uključuje:

- Rekonstrukciju **168 km željezničke pruge** na dionici Bar-Vrbnica i povećanje brzine putovanja do 120 km/h, kao dio proširenja osnovne mreže TEN-T.
- Izgradnju novog **postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda** i postrojenja za spaljivanje mulja koje opslužuje 189.300 ljudi i postavljanje 33,6 km kanalizacione mreže.
- Modernizaciju vrtića, osnovnih, srednjih i stručnih škola, kao i obezbjeđivanje IT opreme, čime se obezbjeđuje **7.720 novih mjesta za učenike**, od čega će godišnje imati koristi oko 10.000 djece.

Šta postićemo zajedno:

183 km željezničkih pruga obnovljeno

230 km elektroprenosnih linija unaprijeđeno

•Poboljšane usluge vodosnabdijevanja i kanalizacije za 400.000 ljudi

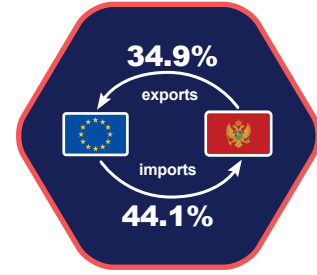
71.900 ljudi iz ruralnih područja dobilo širokopolasni pristup internetu

Bliske trgovinske i investicione veze

EU je glavni trgovinski partner Crne Gore. U 2023, EU je činila 47,5% ukupne trgovine robom Crne Gore (34,9% ukupnog izvoza i 44,1% ukupnog uvoza). Ukupna strana direktna ulaganja iz EU dostigla su 223,6 miliona evra u 2022.*

Progresivna liberalizacija trgovine i međusobni bescarinski pristup za većinu roba se odvijaju od 2010. i trenutno se zasnivaju na **Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore.**

Vanjskopolitička i bezbjednosna saradnja

Crna Gora nastavlja sa 100% usklađivanjem s pozicijama i deklaracijama **Zajedničke vanjske i bezbjednosne politike EU.**

- Osim toga:
- • Crna Gora nastavlja učešće u misijama i operacijama **upravljanja krizama EU u okviru Zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike**, trenutno u EU NAVFOR ATALANTA.
- • Crna Gora doprinosi regionalnoj saradnji u vojnoj medicini kroz Balkansku medicinsku taktičku jedinicu (BMTF).
- • EU pruža podršku Crnoj Gori u suočavanju s hibridnim prijetnjama, uključujući sajber prijetnje i strano uplitanje i manipulaciju informacijama.

Kontakti među ljudima

- • Od 2010, građani Crne Gore uživaju prednosti **beviznog putovanja u EU.**
- • EU je finansirala preko **4.500 razmjena** između građana EU i Crne Gore u oblastima obrazovanja, obuke, omladine i sporta kroz program ERASMUS+ (2014–2020).

*Izvor: DG Trade

ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement
facebook.com/EUnear | x.com/eu_near

©Evropska unija, 2024.

Ponovna upotreba ovog dokumenta je dozvoljena, pod uslovom da se navedu odgovarajući izvori i naznače sve izmjene (Creative Commons Attribution 4.0 International licenca). Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu EU, može biti potrebno dobiti dozvolu direktno od odgovarajućih nosilaca prava. Sve slike © Evropska unija, osim ako nije drugačije navedeno.